

Kendini Damgalama Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kendini Damgalama Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24598>

Özet

Kendini Damgalama Ölçeği, mevcut haliyle, Emelnur Ulusoy tarafından 2019 yılında **Tip 2 Diyabeti** olan bireylerin yaşadıkları içselleştirilmiş damgalanma düzeylerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu uyarlama çalışması, özellikle kronik hastalıklar bakımında bireyin kendi durumuna yönelik geliştirdiği olumsuz algılar ve utanç duygularının değerlendirilmeye odaklanmaktadır. Ölçek, bireylerin hastalığının getirdiği toplumsal yargılar içselleştirme derecesini belirleyerek, ruh sağlığı ve yaşam kalitesi üzerindeki olumsuz etkileri araştırmacılar ve klinisyenler için görünür kılmayı amaçlamaktadır.

Ölçek, tipik olarak, hastaların kendilerini toplumsal normlara göre "farklı" veya "kusurlu" hissetme eğilimlerini sorgulayan maddeler içermektedir. Bu **Kendini Damgalama** kavramı, bireyin hastalığı nedeniyle toplumdan dışlanma korkusunu veya utanç benimsenmesi sonucu ortaya çıkar ve psikososyal sonuçları anlamak için kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Kendini Damgalama, Tip 2 Diyabet, Stigma, içselleştirilmiş Damgalanma, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Yaşam Kalitesi.

Yazarlar

Emelnur Ulusoy

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, **kronik hastalıklar**, özel olarak da Tip 2 Diyabet tanısı almış bireylerde görülen içselleştirilmiş damgalanma düzeyini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Ölçek, bireyin hastalığı nedeniyle toplumdan gelen olumsuz stereotipleri ve önyargıları ne ölçüde kabul ettiğini ve bunları kendine uyguladığını saptamayı hedefler.

Ölçek, klinik araştırmalarda ve müdahale programlarının etkinliğini değerlendirmede kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Yüksek kendini damgalama düzeyleri, tedaviye uyumun azalması, sosyal geri çekilme ve artan depresyon riskleri gibi olumsuz sonuçlarla ilişkilidir. Bu nedenle, ölçek bu risk faktörlerini erken teşhis etmeye yardımcı olur.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, **Kendini Damgalama**dır (Self-Stigma). Bu yapı, bireyin hastalığı veya durumu (bu bağlamda Tip 2 Diyabet) nedeniyle toplumsal olarak olumsuz etiketlenmeyi (stigma) fark etmesi ve bu olumsuz etiketleri kendi benlik algısına dahil etmesi sürecini ifade eder.

Kendini Damgalama genellikle utanç, suçluluk, düşük benlik saygısı ve sosyal izolasyon gibi duygusal ve bilişsel bileşenlerden oluşur. Ulusoy'un uyarlama çalışması, diyabet hastalarının kendilerini "hasta", "zayıf iradeli" veya "yük" olarak görme eğilimlerini değerlendirerek bu karmaşık psikolojik yapıyı ölçmeyi amaçlamıştır. Bu içselleştirilmiş yargılar, bireyin tedavi arayışını ve sosyal katılımını önemli ölçüde engelleyebilir.

Geçerlik

Kaynak içerikte spesifik geçerlik değerleri belirtilmemiş olmakla birlikte, ölçeğin geçerlik çalışmaları Emelnur Ulusoy'un 2019 tarihli [yüksek lisans tezi](#) kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bir ölçeğin uyarlama sürecinde, genellikle yapı geçerliliği (faktör analizi), ölçüt bağıntılı geçerlik ve kapsam geçerliliği incelenir.

Yapı Geçerliliği, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıyı ne ölçüde ölçtüğünü gösterir. Ulusoy'un çalışmasında, ölçeğin orijinal yapılarına uygun olarak **Kendini Damgalama'nın** farklı alt boyutları (örneğin, utanç, sosyal çekilme) Tip 2 Diyabet bağlamında ayrı ayrı test edilmiştir. Detaylı geçerlik analiz sonuçlarına (örneğin, Doğrulayıcı Faktör Analizi sonuçları) erişim, tezin tamamının incelenmesiyle mümkündür.

Güvenirlik

Güvenirlik bilgileri de kaynakta belirtilmemiştir. Ancak, psikometrik bir araç olan bu ölçeğin psikometrik özellikleri arasında iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenilirliği çalışmaları yapılmış olması beklenir. İç tutarlılık analizi, ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü gösterir.

Uyarlama çalışmasının güvenilirlik sonuçları, ölçeğin Tip 2 Diyabet popülasyonunda tutarlı ölçümler yapabilme yeteneğini belirlemek için kritik öneme sahiptir. Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçeğin güvenilirliğini destekler. Bu verilerin tamamı, Acıbadem Üniversitesi'nde tamamlanmış olan 2019 tarihli [Yüksek Lisans Tezi](#) içerisinde sunulmuştur.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısıyla ilgili detaylar, Emelnur Ulusoy tarafından yürütülen **Uyarlama Çalışması'nın** temel bileşenlerinden biridir. Orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk popülasyonundaki Tip 2 Diyabet hastaları arasında korunup korunmadığı, genellikle Açıklayıcı veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılarak incelenir.

Faktör analizi, **Kendini Damgalama** yapısının altında yatan alt boyutları (örneğin, Utanç, Algılanan Ayrımcılık, Sosyal İzolasyon) belirlenmesine yardımcı olur. Bu analizler, ölçeğin yapı geçerliliğinin temel kanıtını oluşturur ve Türk kültürüne özgü farklılıkların olup olmadığını

ortaya koyar Spesifik faktör yükleri ve model uyum indeksleri tezin referansında mevcuttur.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme formatında uygulanan, öz-bildirim (self-report) ölçüdür.

Language Available: Türkçe. Orijinal ölçeğin İngilizce veya başka bir dilde olması muhtemeldir.

Population Group: Kronik hastalıklı olan bireyler. Spesifik olarak, Tip 2 Diyabet tanısı almış yetişkinler.

Age Group: Yetişkin Popülasyon (Genellikle 18 yaş ve üstü).

Population Details: Ulusoy'un çalışması, İstanbul'daki sağlık kuruluşlarında takip edilen Tip 2 Diyabet hastaları üzerinde yürütülmüştür.

Test Methodology: Bireysel veya grup halinde uygulanan, kağıt-kalem veya dijital ortamda tamamlanabilen öz-bildirim yöntemi. Derecelendirme formatı (örneğin, "Hiç katılmıyorum"dan "Tamamen katılıyorum"a kadar 4 veya 5 seçeneikli bir skala) tezin içeriğinde detaylandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Kendini Damgalama, Diyabet Stigmatı, Kronik Hastalık, Psikometri, Öz-Bildirim, Adaptasyon, Utanç, Yüksek Lisans Tezi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: emelnur.ulusoy@gmail.com (Sorumlu Yazar İletişim Adresi)

Correspondence Address: Acıbadem Üniversitesi (Tezin yapıldığı kurum).

Şinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2019 yılında Emelnur Ulusoy tarafından Yüksek Lisans Tezi kapsamında uyarlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanım veya bilimsel araştırmalarda kullanım için sorumlu yazar Emelnur Ulusoy ile iletişim kurulması gerekmektedir. Kullanım ücreti bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Kaynaklar

Ulusoy, E. (2019). *Tip 2 diyabeti olan bireylerde stigma: Ölçek uyarlama*. . Acıbadem Üniversitesi, İstanbul.

Ölçeğe ait tez referansına YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: tez.yok.gov.tr

Kendini Damgalama Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak içerikte **Kendini Damgalama Ölçeği**inin uyarlamasına ait maddeler veya derecelendirme sistemi belirtilmemiştir. Maddelerin tamamı ve puanlama yönergeleri, Ulusoy (2019) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde yer almaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM